

M A G Y A R K U R I R

Bécsből, Kedden, Mártzius' 6-dikán, 1821.

Olasz Ország.

Rómában nem kis fellármázódást okozott vala Febr. 14-dikén az a hirtelen elterjedett hír, hogy Velletribe egy Nápolyi Osztály beszállott volna. Azon katonaságek, mellyek arra vagynak kirendeltetve, hogy a Szent Atyát a Civita-Vechiai kikötőhely felé vivő úton kísérik, azonnal polgári katonaság váltván-fel, amazok az iltalmaztatást kívánó helyekre mentek sietve: de kevés órák mulva közönséggé lett, hogy semmi fundamentuma nincsen a felelemnek, mint-hogy csak az adott reá alkalmatosságot, hogy a Herczeg Braschi kastélyából, melly a Nápolyi határhoz közel a hegycsúcsok között van, a házi drága készületeket, minek-előtte a Carbonárik kiprédálnák, onnét sietve eltakarították s kátorságos helyre vitték. A követhezett napon, azon időben, midőn Pápa ő Szenttsége naponként kiszokott szekerezni, a nép minden felől össze toladott körülette s Vívát-kiáltozással nyilatkozattatta-ki azon való örvendezését, hogy ő Szenttsége Rómában megmaradott.

Nem régen a Pápa földje határszélén 300 Carbonárik megjelenvén, a Pápanak néhány ott lévő Karabélyosait arra akarták venni, hogy tegyenek három színű kokárdát a kalapjukra, s minthogy erre őket reá nem vehették, tehát megkötözték, s azután illy szavakon kez-

dődő Proklamátziókat raggattak-ki minden szegletekre: Éljen a Szent Atya! Éljen a Spanyol Constitútzió! Azután jól ettek ittak, s minekutánna minden pénzt, mellyet össze gyűjthettek, magukhoz vettek volna, vissza tértek a Nápolyi határokhöz: a nép pedig azután az összekötött Karabélyosokat feloldozta s a Proklamátziókat a falakról leszaggatta, hogy megégesse.

A Rómából Febr. 26-dikán Laibachba érkezett tudósítások szerént, ugyancsak ezen Bánda újabb beütést tett az Ascoli vidékeire — s ott lázasztó Proklamátziókat osztogatott-ki, a Spanyol Constitútziót valami Romai Patriótákból álló Juntának, vagy a Romai Státus száma-ra való Patriótai Egygyesületnek nevében proklamálta, pénzbeli adózásokat irt-ki, s minekutánna minden közönséges és magános hássákat kiüritett volna, a fogházakat betörte s azokból a gonosztéveket kibocsátotta. Az Ascoliban lévő Kommandáns azonközben az alatta lévő kevés számú Karabélyosokat s egyéb katonaságot összegyűjtvén, a pusztítókkal szembe szállott s őket megfutamtatta, a kik nagyobbadon a Nápolyi határokhöz szaladtak által, némeltyeket pedig a parasztság vett üzőbe mint ragadozókat. A kik elfogattak, az ítélszék kezébe adattak.

Ezen becsaphodásokra s az efféle Proklamátzióknak a Pápa Státusaiban tör-

tént klostogattatásokra nézve illy Hirdetést intézett, ő Szenttsége' nevében Febr. 17 - dikén Cardinalis és Státustitoknok Consalvi ő Eminentziája a' néphez:

„Ercole Consalvi, a' Romai Szent Egyház' Cardinalisa, S. Maria ad Martyres' Diaconusa, 's a' VII - dik Pius Pápa ő Szenttsége Státustitoknokja. —

„Tudtára esett ő Szenttségének, hogy Státusaiban valami Romai Státus számára való Patriotai Egygyesületnek (Unione Patriotica per lo Stato Romano) nevében külömbkülömb nyomtatott Proklamátziók szelészódnek - el, mellyekben az ő Szenttsége alattvalóinak számokra szóttfont Revolúziós plánum hirdettetvén - ki, az alattvalók meghivattatnak, hogy a' feljebb említett Egygyesületnek parancsolatjára, a' négy helyeken úgymint Pesaróban, Maceratában, Spoletóban és Frosinonéban kijelelt Lógerekbe (tanyákba) siessenek. —

„A' Szent Atya nekünk megparancsolta, hogy ezen revolúzióznak gonosz plánumát néktek adjuk tudtokra, 's azt is nyilatkoztassuk - ki egyszersmind, hogy, ha ő, ha azon gondolkodás, a' melly titeket az ő szenttséges személye és Uralkodása eránt lelkesít, előtte tudva nem lett volna, 's ez által egy szempillantatig nyughatatlankodtatódott volna is: azok a' szembe - tűnő és meg nem szünő bizonyságok mind - azáltal, mellyeket ti, a' religiositás, hűség, és hozzáragaszkodás eránt kimutattatok, az ő elméjét tellyesen megnyugtának, és legbissebb kételkedést sem engedének fenn maradni azeránt, hogy az ő Szenttsége' nagyön szeretett alattvalóji, minekutána magokviselete által illy nagy mértékben kimutatták, 's a' legterhesebb időkben illy dicséretesen viselték magokat, azt a' hozzájuk intéztett undorító meghívást, hogy az insurrekzióznak zászlóji alá siessenek, 's a' magok törvényes Fejedelmek

's egyszersmind szeretettel tellyes attyok eránt rebellisekké legyenek, boszszankodva és megvetve elfogják magoktól taszítani. —

„Ő Szenttsége tehát azt hiszi, hogy elégséges leszen, ha a' maga népeit azon ravasz török (lesek) eránt, mellyek az ő megfogattatásokra a' lázzasztók által vetetnek, meginti, és hogy ezen megintés egyedül minden egyéb eszközöknél, mellyekhez ezen alávaló, a' békesség' és rend' ellenségei által setéttségben kovácsoltatott plánum ellen nyulni tanácsos lehetne, foganatosabb leszen. —

„Mint hogy a' Pápa' Státusainak békességes lakosai, példa és tapasztalás által megtanítatva lévén elegendőképpen megismerik, hogy melly csalárdok melly költöttek legyenek az azon álmódott boldogságról a' dolgok rendje' felfordításának mindenkori megpróbáltatásakor tétetődött ígéretek, melly hazugok a' religiónak őltalmaztatása 's a' virtusnak megjutalmaztatása eránt tétetett ajánlások, 's melly hirtelen elenyészők 's csalárdok ismét mind azok az ígéretek, mellyek az igasságnak egyenesebb kiszolgáltatásáról, a' hiterjesztetebb szabadságról, az adófizetéseknek megkissebbítettésekről, 's a' fizetéseknek megnagyobbítottatásokról tétetettek. — ezekhez képest az az erős meggyőződés táplálja ő Szenttségét, hogy a' lakosok magokat ezen csábító és csalárd kecsgettetések által megsalattatni nem fogják engedni — de azonban ha valaki valamelly hűségtelen özszeesküdtnek homályos kecsgettetése által magát csakugyan elragadtatni engedi, az ő elesábitódása nem fogja az igasságos büntetést elkerülni. Költ a' Státustitoknok Cancellariában Febr. 17 - dikén, 1821 - ben —“

„E. Consalvi, Cardinalis.

Magános tudósítások, Bécsi közönséges levelekből, az Olasz táborozás' helyeiről: —

A' Cs. Kir. armada' utóbbi állásai ezek voltak: A' Stutterheim' Osztálya Febr. 22-dikén Civita-Castellanóban volt; a' Villata Brigadája 21-dikben Folignoba érkezvén, 's magát az ugyan oda 22-dikben megérkezett Walmoden Osztályaéhoz csatolván, ezen sereg ott magát katonai állásba helyeztette. A' Serravallei keskeny útat (defilé) hol a' Tolentinói általmenetel van, egy könnyű csapat tartja elfoglalva. A' fő hadiszállás 23-dikben Perugiában volt, a' honnét annak, 24-dikben Folignóba kellett áttájtettetni, a' Lederer tartalék Osztályának pedig ezen napon Perugiába kellett érkezni. Az armada eszzerént a' Poó mellől 18 napnál kevesebb idő alatt a' Nápolyi határok mellé érkezett példátlan sebességgel, 's eszzerént a' minden további munkálódásra legjobb állásra minden akadályoztatás nélkül eljutott. Legjobb állapotban van; elesége bőséges. —

A' Nápolyi csatázó erőnek, a' melly egymással semmi számbéli mérsékletben nem lévő, részint reguláris, részint nagyobbodan fegyvertelen militzia-sergebből, és Legionáris csapatokból (Fr. Marsiliaiaknak nevezethető Nápolyiakból) áll, állásai Februárius' 20-dikán ezek voltak: — A' Pepe Wilhelm Osztálya az Abruzzókban, 's a' fő hadi szállása Aquilában; a' jobb szárnya Generalis Verdinóis alatt Ascoli előtt; a' bal szárnya Gen. Rusto alatt Rietiben állottak. Ezen utolsó Taglia. cozzóig terjesztette ki magát. — A' második Osztály Gen. Arcovito alatt St. Germanónál a' Garigliánó mellett, Sorától fogva Gaetáig nyúló lineában állott. —

A' harmadik Osztály, Gen. Ambrosio alatt, Capuánál tanyázott. —

Rieti városába 3000 emberek szállottak be, mint látszik olly elszánással, hogy ezen Romai vidéket felpredálják. Már requiráltak 80,000 emberre való portziókat, hogy önn' sergeiknek élelmekre a' Nápolyi határon túl vigyék, hanem a' Delegátus még eddig minden effélélet egyenesen megtagadott tőlök; azután Nápolyi kincstárta utasító kötelező levelekért kivánták ugyan azon portziókat: hanem minthogy az ő kötelező írásait itt senki el nem akarja venni, tehát ezen kívánságok is csak annyiban tellyesített, a' mennyit erőszakkal felhajthattak. —

Nápolyban dekretálással és proklamálással tölti idejét a' Parlamentum. A' hassák mind üresek, 's a' revoluzióra tett költségek már 40 millió Dukatikra telnek. A' Carbonari Sektának szüntelen kihúzza lévő hegyes töre, a' fő várost siket félelemmel töltötte el. Külömbkülömb elékelő embereknek meggyilkoltatása 's az a' veszedelem, mellyel mind azok, kik a' vérszomjúzó néptyrannusok előtt gyanuban lenni látszanak, vagy a' kik régebben azoknak gyűlölségeket magokra vontak volt, fenyegettetnek, már sok tiszteletre méltó embert arra vettek, hogy megtartatását futásban keresse. —

„Ugy látszik, hogy a' tartományi militzia egészen eltökéllette magában, hogy ne verekedjék; 's e' közt és a' Legionáriusok közt szüntelen való czivódás uralkodik. A' határon vezérkedő Generalisoknak ketteje nyilván mutatja, hogy ők mi czélzással légyenek váloztatva. A' Nápolyi hatalmasok' taktikájának talphőve folytában az, hogy a' Királlyal Laibachban, mint fogollyal úgy bánnak, mint egykor IV. Károlyal Bayonnéban bántak volt. Valóban a' jelen lévő időnek legritkább sympto-

máji közzé tartozik, hogy ugyan azon Carbonárik, kik 7 hónapokuk előtt a Királyt mint valóságos és testszerént való foglyot az Alta Vendita gondviselése aláadták, most a magok megtartatását, a magok bolond proklamációjikban reménlik feltalálni, mellyek által a népet arraogatják, hogy a Királyt a Laibachi fogságból szabadítsa meg.

Végezte azon Aktáknak, mellyeknek kiadását közlelbbi levelünkben a Bécsi közönséges Ujságlevelekből elkezdettük: —

Az Angliai Currentale a külső Országokon lévő Anglus Követtségekhez, a külső dolgokraügyelő Cancellariából Jan. 19-dikén 1821-ben: —

„Nem tartottam volna szükségesnek a Tropauban kezdődött s Laibachba által tétetett tanácskozásnak jelen lévő környüállásai között az Urral valamit közleni, ha az Austriai, Pruszszus, és Orosz Udvaroktól az ő külömbkülönb Követtségeikhez egy Kerülő Nyilatkoztatás nem küldtetett volna, melly, a mi Királyunk ő Felsége Ministereinek vélekedések szerint, a Britannus Országlószéknek az ezen Nyilatkoztatásban illetetett tárgy eránt való régibb s mostani gondolkodására nézve, ha illendő figyelemre nem vétetődne, (bár czélzás nélkül is) hibás értelmekre vezérelhetne. —

„Ehez képpst szükségessé lett az, hogy az Úr affelől tudósíttassék: Hogy a Királyt magát köteleztetni érzette arra, hogy a kérdésben lévő eszközökben való részvételét magáról elhárítsa. —

„Ezen eszközök két külömböző tárgyra terjeszkednek ki: először bizonyos közönséges princípiumokra, mellyek az

összszeszövetkezett Hatalmasságoknak az azon Nyilatkoztatásban kifejezetett esetekben, az ő jövendobéli politikai magokviselete mértéksinórja gyanánt szolgálának; azután pedig a Nápollyi mostani dolgokra nézve ezen princípiumokkal megegyezőleg jóváltatott bánás módjára. —

„Az első pontra nézve jóváltatott eszközöknek systemája, ha költsönösen felvétetődne, a mi Országunknak sarkalatos törvényeivel egyenesen ellenkezne. De ha ezen véghatározású ellenzés jelen nem volna is, a Britannus Országlószék azon princípiumokat, a mellyeken ezen eszközök fundálódnak, így is úgy nézné, mint olyanokat, mellyek a nemzetek között törvényes systemává bátorságosan tellyességgel fel nem vétetethetnek. Ők (az Anglus Ministerek) úgy itélnek: hogy ezen princípiumoknak felvétetése a más Státusoknak dolgaikba való gyakori és kiterjedő beléavatkozást sanktionálná, és arra, ez, a kevesebb jó akarattal bíró Monárkháknak kezekben, ezeket jövendobben többször reá venné, mint az ők (az Anglus Ministerek) meggyőződése szerint, azon Felséges Udvaroknak, kiktől ezen princípiumok kijönek, czélzások lett volna: és mint a köz jóval s a Független Felségeknek valóságos hatalmokkal és méltóságokkal megegyezhetne. Az Anglus Ministerek nem tartják az összszeszövetkezett Monarkhát a fennálló Kötések által olly jussal felruházttatva lenni, hogy Szövetségesi tulajdonságaik szerint magoknak valami ilyen közönséges tellyes hatalmat vehessenek; azt se hiszik, hogy a Szövetséges Udvarok magoknak illy rendkívül való tellyes hatalmat valamely új Diplomatikai egygyezésnek ereje szerint tulajdonithassanak, a nélkül, hogy vagy egy vagy több más Státusok jusaival

megnemegygyezhető Supremátiát ne tulajdonítsanak magoknak, avvagy hogy, ha ez, ezen Státusoknak önnön magános megegygyezésekkel történe, olly Szövetségi Systemát ne hozzanak bé Európába, melly nem csak hogy a' maga céljának igen fogatlanul felelne meg, de némelly nagyon valódi káros következtésekre is vezérelhetne. —

„A' mi a' Nápollyal való magános esetet illeti, a' Britannus Országlószék már eleintén se' késedelmezett legkissebbé is azzal, hogy az azon módokkal és környülállásokkal való nagy megnemelését kinyilatkoztassa, a' melly módok szerént 's környülállások között ott a' revolúzió eszközöltetett: de egyszersmind azt is kinyilatkoztatják ugyan ok a' külömbkülömb Udvaroknak, hogy ok (az Anglus Ministerek) magokat nem tartják megbizottaknak vagy meghatalmaztattnak lenni aara, hogy az ebbe való közbejövölt Angliának tanácsolják: azt azonban, hogy más Európai Státusok, különösen pedig Austria és az Olasz Országi Státusok a' magok' fekvésekről 's állapotjokról ezen tekintetben egészen másképpen ítélnének, ok (az Anglus Ministerek) is tellyesen helybehagyják és kinyilatkoztatják, hogy nékiek tellyességgel nem czélzássok az, hogy ezen kérdésbe, a' mennyiben ez az említett Státusokat illeti, belé szolljanak, avvagy hogy azon intézetekbe avatkozzanak, mellyeket ezen Státusok a' magok tulajdonbátorságára tenni jónak találándhatnak, feltévén azt, hogy ezen Státusok készek lesznek minden igazságos bizonyosságtelre, az eránt, hogy az ő czélzássok semmi olly nevedekésekre nincsenek intéztetve, mellyek azt a' Territoriale Systemát, melly az utóbbi Kötések által meg-erössített, felfordítaná. —

„Ezen principiumok szerént volt az ő Britanniai Felsége' magaviselete a' Nápolyi dolgokra nézve az első szempillantattól fogva megszűnésnélkül elintéztetve; 's a' Nápolyban lévő Britannus Követségi karokhoz az ok' magokviselete' mértékisnórjául intéztetett útastások mindenkor megküldettek, megnézés végett, az öszszeszövetkezett Országlószékekhez is. —

„A' mi a' feljebb említett Circularis Nyilatkoztatásban kifejeztetett várást illeti, tudniillik, hogy a' Londoni és Párisi Udvarok azon közönséges eszközökre nézve, a' mellyeknek elfogaútása jóvaltatott vala, a' magok megegygyezéseket nem fognák megtagadni, azért, minthogy ezek, mint erőssített, fennálló kötések fundálatnának: ezen tekintetben kintelen a' Britanniai Országlószék, a' maga principiumai és egyenessége eránt hűséges maradván, midőn ezen megegygyezést megtagadja, a' kérdésben lévő Kötéseknek minden ilyen magyaráztatása ellen protestálni. —

„Ok (az Anglus Ministerek) soha nem gondolták azt, hogy ezen Kötések valami illy nemű köteleztetést kívánnyanak, és ok valamint a' Parlamentumban úgy az öszszeszövetkezett Hatalmasságokkal való értekezéseikben is, külömbkülömb alkalmatosságokkal nyilván kimutatták, hogy egy illy feltételben meg nem egygyeznek. Hogy ok ezen tárgyra nézve, lehető nyilvánossággal viselték magokat, legkissebb kétségbe nem hozhatni, mi helyest az ember az 1815-ben Párisban, azután az 1818-ban az Aacheni Szövetséges Kötéseknek megkésztülése előtt előfordult alkudozásokat, úgy azon bizonyos későbbi értekezéseket, mellyek a' mult esztendőben előfordultak, megtekinti. —

„Minekutánna illy módon az a' rozszszúlértés, melyre a' szóban lévő Circularis

Nyilatkoztatásban előfordult kifejezés, halgatással elmelloztatva, alkalmatosságot szolgáltatott volna, elhárított, és a dologba való mélyebb behocsátkozás nélkül, közönséges kifejezésekkel megmagyaráztatott az, hogy a Király ö Felsége Országglószéke, azon közönséges principiumban, mellyen a kérdésben lévő Circularis Nyilatkoztatás fundáltatott, meg nem egygyez: így egyszersmind az is legnyilvánosságobban kinyilatkoztatatik, hogy egy Országglószék sem lehet hajlandóbb, mint a Nagy Britanniai, valamely Státus vagy több más akar mi Státusok jussának fenntartatása végett, ott közbejöni, a hol ezeknek tulajdon közvetlen bátorságát vagy valódi javát valamely más Státusnak belső intézetei, veszedelmeztetnék. Minthogy azonközben úgy itél az ö Britanniai Felsége Országglószéke, hogy az ezen Közbejövételre való jussnak gyakorlása csak legszorosabb szükségre nézve eshetik-meg, ez által szoríthatatik határok közzé, s ez által kell vezéreltetnie: erre nézve helybe nem hagyhatja ezen Országglószék azt, hogy ezen juss közönségesen és minden különbség nélkül minden revolúziós mozgásokra, ezeknek egy különös Státushoz vagy több Státusokhoz közvetlen befolyási tekintete nélkül, alkalmaztatható, avagy előre valamely Szövetségnek talpkövévé tétődhető lehessen. Ők (az Anglus Ministerek) úgy nézik az ezen jussal való élést, mint a közönséges principiumoktól való nagy becsü és nagy fontosságú kivételt, és mint a melly tulajdonképpen csak valamely különös esetnek körülállásaiából veheti lételét; de ugyan ők úgy is itélnék egyszersmind, hogy az illy nemü kivételeket legnagyobb veszedelem nélkül olly módon törvényekké tenni, hogy a

Státusok közönséges Diplomatikájokba vagy a népek jussainak institútumaiba felvételődjenek, soha nem lehet. —

„Minthogy úgy látszik, hogy a három Udvaroknak néhány Követeik a többször említett Circularis Nyilatkoztatást, azon Udvarokkal, a mellyekhez küldetettve vagynak, már közölték: erre nézve az Ur' ítéletére bizom, hogy a maga Udvara' nevében ezen Udvaroknál, ahoképpest való nyilatkoztatást tegyen, s ezen nyilatkoztatásban egészszen a jelenlévő tudósítás által kifejeztetett principiumokhoz kösse magát. Hanem ennek közlésében arra legyen gondja, hogy azon czélzásoknak tisztaságát, mellyek ezen Felséges Udvarokat azon eszközökhöz való nyúlásban, mellyeket követnek, kétségenkívül vezérlettek, megesmerje. Kinyilatkoztathatja az Ur, hogy az azon tekintetekre illető különbözés, a melly ezen tárgyra nézve köztök és a Londoni Udvar között találtatik, legkissebb változást sem okoz az egyéb tárgyakra nézve a köztök fennálló Szövetségi tellyes szivességben és egyenességben, sem pedig a fennálló elköteleztetéseknek tellyes betöltetésére való közös buzgóságot tellyességgel meg nem kissebbítheti —“

„Vagyok Castlereagh.

Portugallia.

A Portugalliai Cortesek' gyűlése egyik első ülésében meghatározta, hogy a Régenség, melly ott most az Országlast magának vette, az Aktákat, ne úgy, mint a Frantziáknak Spanyol Országba lett beütésekkor történt, illy stilizálással: az ö Felsége' jelennemléteben, hanem eképpen adja-ki: az ö Felsége' nevében

— A' gyűlésnek Febr. 1-ső napján tartott ülésében ezek a' Jovallások fordultak elé: 1) Egy közönséges boldogságra ügyelő Permanens Biztosságot (más szókkal: Boldogság' Biztosságát) kell kinevezni, melynek foglalatossága abban álljon, hogy az Ország' bátorságára 's' csendességére vigyázzon, 's' a' különbözőb tiszti karoktól ez eránt beérkező tudósításokat által vegye, a' melly tiszti karok ötlet a' partok mellett megjelenő és nemkereskedő, nevezetesen pedig a' Rio-de-Janeiró-ból 's' az egyéb Brasiliai kikötőhelyekből jövő hajóknak megérkezésekről tartoznak tudósítani — 2) A' Hadi Minister térjeszse a' Cortesek gyűlése' elejébe, hogy micsoda állapotban vagynak az ármáda, az oltalmazási készülétek, és a' várak — 3) Hasonló módon adják-be a' Tengeri Minister 's' az Admiralitás, hogy az ok' felvigyázása alá tartozó tárgyak micsoda állapotban vagynak — 4) A' Régeniség adja-bé a' mult esztendő béli jövedelem klastromát; a' kassáknak minden napi jövedelmekről is tegyen mindenkori tudósítást, hogy minémü jövedelemnek ágából, jött-be ez vagy ama' summa, 's' mellyik tartományban találattik. — 5) Járjon utánna az a' tiszti kar, a' melynek keze' alá ezen foglalatosság tartozik, hogy micsoda bizodalommal lehet ez vagy amaz várnak vagy tartománynak Kommandánsához lenni — 6) A' klastromokba nem kell több Novitziusokat felvenni, 's' azok is, kik már benn vagynak, csak úgy tehessenek papi fogadást, ha a' klastromban már 6 hónapot töltöttek. Azon papoknak, kik kívánnják, engedtessek-meg a' Sekularizáció — 7) A' megbestelenítő (infámáló) büntetések el kell történni.

Szent Ilona.

A' Londoni Kurir következő summáztatját közli egy ezen szigetről Dec. 17-dikén indult magános tudósításnak: —
 „A' Bonaparte' új háza ugyan már egészen készen van, csak a' szobák nincsenek még a' szükséges készülétekkel meg-rakva. Ezen épületnek csak egy emelete (stockja) van; az ő eddig volt házától 200 lépésnyire esik, és egy hosszúkö négy szegletű figurának három (és így nem négy, mint eddig iródott) oldalait foglalja-el az épület. A' jobb oldal Montholonnak, egy Seborvosnak, és a' két Papnak van rendeltetve. A' közép 's' hosszabb oldalt 's' a' balnak is egy részét Bonaparte lakja a' több hozzátartozókkal egygyütt. A' maga lakószobáit teszik: egy könyves, egy külső, egy ebédkező, egy reggeli falatozó, egy háló, egy ferdő, 's' egy öltözködő szoba. Montholonnak csak 4 szobáji vannak. Az egész épület valamelly gazdag Anglus Úr' kényeszerént való falusi házhoz hasonlít. Az udvaron egy kút találattik. A' konyha az épület végénél egy magános házban van 's' mindennel jól fel van készítve. — Nem régen kilovaglott Bonaparte Sir Dobeton Wilhelmhez reggeli falatozásra Sandi-Baiba. A' falatozás a' ház mellett egy pásiton ment véghez. Négy esztendő alatt e' volt a' Bonaparte' első kilovaglása, de úgy is elfáradott belé, hogy hintója után küldvén abban vitette háza magát. A' Kormányozó Gróf Bertrándal semmit nem akar tenni, Bonaparte pedig Bertránd nélkül senkit se' akar magához bocsátani. Bertrándné Aprilisben oda akarja hagyni, gyermekeinek Európában lejendő neveltetése végett, a' szigetet; de maga Bertránd ott fog maradni.“

A' Marmahúsnak fontja, Bécsben, Máriziusra, ezüstben 8, Váltó czédulában 20 krajtzáron meghagyatott.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Debreczen Febr. 13 dikán 1821: —
A' tegnapi napot, mint Austriai Császár, és Magyar Király, I. FERENCZ ö Felsége születésének örvendetes napját, Nemes Szabad Debreczen Királyi Városa, olly móddal innepelte meg, hogy alattvalói példás hűségének, szeretetének, és tiszteletének tsalhatatlan tanúbizonyosságait, mindenütt, és mindenekben, tsoportosan lehetett tapasztalni. Már reggeli 7 óraker mindenfelől gyülekezett a' nép a' Helveziai Vallástételt Követők új nagy Templomába: noha ott az Isteni tisztelet, a' a' mint előre is meg volt hírdetve, tsak 9 óraker kezdődött, minden harangok meghúzásával arra jeladódván. Ezen Innepi jeladás alatt, Brigadéres Generális Méltóságos Illyésy Sándor, és a' Hessen-Homburg Nemes Huszár Regimentjének Oberstere, Méltóságos Vitézvári Báró Simonyi Jó'sef ö Nagyságok, a' közelebb tisztelt, és több Nemes Regimenteknek ezen Innepre öszvegyült számos Fő-Tisztjeivel, nem különben a' pensióban lévő Erdemes Tisztekkel együtt, a' számokra tartatott üres helyekre, a' nevezett Templomba szép rendel bójöttek. Nyomba követte ezeket, a' Tekintetes Nemes Tanátsnak, 's Nemes Váloztott Esküdt Polgárságnak, és sok más, még a' külső helyekről is ezen Innepre hójött Erdemes és Nevezetes Uraságoknak hosszú díszes sora; Vezetője lévén annak Méltóságos Bökönyi Bek Pál ö Nagysága, Felséges Urunknak arany kültsos Hive, Tanátsosa, és egynéhány eszterdők ölta ezen Nemes Városnál, egyebek közt annak szépítésére, és a' tűz ellen való bátorságosítására fáradhatatlan dolgok

zó hív Commissáriusa. Ezen Uraságoknak egyszerre lett örvendetes megérkezésével, a' Reform. Collégiumbeli több mint 40 kiválogatott Énekesekből álló Hármonias Kar, a' roppant öregü Templomban mindenütt tömötten ülő vagy álló sokaságot, Felséges Királyunk hosszú elete eránt, Vallásbeli kegyes érzésekkel bétöltötte, ama nevezetes Éneket kezdvén el: Királyunk élete oly drága, mint a' Kormányos élete 's a' t. melyből folytában 3 verset mondott el. (Lásd, ha tetszik, 220-dik Ditséret. 5. 6. 4. vers.) Követte ezt a' sok ezerekből álló nép részéről a' szokott Innepi Invocatio után, az LXI. Sólár. 5. 6. 7. verse: Naphoz napok adassanak a' Királynak, 's a' t. A' nép éneklése végződván: Tiszteletes Szoboszlay Pap István Ur, az itt lévő Ref. Sz. Ekklesiának egygyik közönséges kedvességü Prédikátora, a' gyülekezet előtt és azzal, az Innep céljához alkalmaztatott buzgó könyörgéssel, hosszú életet, és ditsösséges Országlást kért Kegyes Királyunknak attól, a' ki mint egyedül való Fő Ur, e' Világon lévő minden Fejedelmeknek 's Népeknek dolgait igazgatja; könyörgését követett Tanításában pedig, minden rendü Halgatóit hathatósan buzdította alattvalói kötelességeiknek készséggel való teljesítésére, Elmélkedésének fundamentomául tévén Krisztus Urunknak ama parancsolatját: Adjátok meg, a' mi a' Császáré, a' Császárnaak. Máté XII. 19. 20. 21. Ezen Szent Letzkójénak útmutatása szerént szépen megmutogatta a' Tisztelt Prédikátor Ur: hogy a' Császárnak 's Királynak képét és felyülírását, nem tsak annak pénzén, hanem egész Hazánkon, nevezetesen annak polgári betses

alkotmányán, továbbá minden vagyonnunkon; Életünkön; és Lelkiismeretünk szabadságán is megtalálhatjuk, és meg kell találnunk; minél fogva elmondott beszéde minden ahoz értőknek egyező ítélete szerint méltónak találtatott arra, hogy mind örök emlékezetre, mind szélesebb elterjedésre kinyomtatódjon, a' miről a' Teintetes Nemes Tanács, az effélékben eleitől fogva gyakorlott kegyessége szerint annyival örömösebb rendelést tett, mennél nagyobb örömeire szolgált az, hogy a' Méltóságos Kir. Commissarius Úr azon munkának német nyelvre lejendő megfordíttatásáról is ígéretet tenni méltóztatott. A' Prédikáziót, ismét háláadó, és Felsőges Királyunkra, Felsőges Házára, s egész Hazánkra minden lelki testi áldásokat kérő Imádság rekesztvén bé: a' Harmóniás Kar is elénekelte a' LXI. Sölt. 5. 6. verseit; a' nép pedig a' LXXII. Söltár 1. versét: Uram a' TE ítéletedet adjad a' Királynak; és ismét a' Harmóniás Kar ama kedves és gyakori Éneket: Isten tartsd meg FERENCZ Császárt, Királyunkat életben, a' melynek hallására, a' Templomból kitakarni kezdett sokaság, mint valamely bájos erőre útjában megállapodott, s nagy részént újra helyet foglalt.

Ezen másfél óráig tartott Isteni tisztelet alatt, az első Könyörgés kezdete, a' Szent Letzke felvétele, a' Prédikázió és azt követett Könyörgés bérekesztése után, a' Templom előtt szép rendben álló, nem közönséges gyakoroltatású és tsínosságú Polgári számos Katonaság, pontos lövészeivel, egynéhány mo'sár ágyúk társaságában, tiszteletet tévén: a' tsendes és tiszta levegővel együtt, gyönyörködöttözésbe hozta az Innepi örömeiktől már magában is repeső szíveket. Az idős Fő-Tiszteletű Superintendens Úrtól fogva min-

den itten jelen lévő Prédikátorok, és Professorok, a' nagyobb és kisebb Tanuló-íjjakkal egygyütt, valakinek csak egészsége engedte, ezen Innepi Isteni tiszteleten megjelenvén: bívatalbeli kötelességekhez képest, most is példát adtak arra, hogy a' Császárnak azzal is meg kell adni azt a' mi a' Császáré, hogy az Évangyéliom intése szerint, annak életéért, és egész Felsőges Császári Királyi Házának virágzásáért, közönségesen is kérések, könyörgések, és háláadások tartassanak.

E' közelebb leírt Isteni tiszteletéről, mindnyájan a' Papi, Katonai, és Polgári Rendek, sőt a' köznépek is nagy része, a' R. Catholicum Templomba mentek se-regestől, mint ugyan azon Menyeyi Atyának egymást szerető gyermekei. Itten a' Szent Misét, Parochus és Nagy-Váradí Kis Praepost, Fő Tisztelendő Mólnár Jósef Úr, egész pompával, és a' Halgatókat megindító áhítatossággal tartotta; egy oldal-óltárnál pedig a' Hessen-Homburg Nemes Huszár Regementjének Tábori Papja, Tisztelendő Zsúl Antal Úr vitte azt véghez rövidebben, a' melly alatt a' nép Felsőges Urunkért buzgóságon imádkozott, a' mint a' Teintetes Districtualis Táblának jelen volt Úri Tagjai is követésre méltó példát szolgáltattak. Az alatt a' Hessen-Homburg Nemes Huszár Regementjének megkülönböztetett gyakorlottságú Mu'sikusai az Orgona mellett rész szerint mu'sikálván, rész szerint énekelvén: gyönyörűséggel és felemelkedett érzésekkel töltötték el a' jelenlévők szívét; a' Templom előtt pedig ugyan azon Nemes Huszár Regementnek egy Divisiója, és a' Duka Nemes Gyalog Regementjének itt lévő Werhung-Commandója, a' legpontosabb lövöldözésekkel tették az egész Városon halható tiszteletet, a' mo'sár ágyúknak ottan ottan esett közbe-

dörgése nevelvén azt. Innen déli XII órákor a' minden rendű Uraságoknak nagyobb része előre hivatalos lévén egyenesen ment a' Nemes Város Komáromi nevezet alatt esmeretes Házának azon nagy szalájába, a' melyben a' Tekintetes Nemes Tanátsnak ülései egy idő óta tartódnak, mióta t. i. a' Tanáts ház a' Város régi Házánál omladó-félben van. Az ide lett gyűlésnek oka a' volt, hogy a' feljebb tisztelt Méltóságos Kir. Commissarius Úr, itt akarta minél fényesebb gyűlés előtt, Felséges Urunk közép arany pénzből álló betses ajándékát által adni Debreczeni Harminczados Haluskovits Dónát Jó'sef Úrnak, kinek 50 esztendőket már meghaladott hív szolgálatját a' Királyi kegyelem ily nevezetes jutalomra méltóztatta. A' mondott szála külömbkülömbféle Úri rendekkel megtelvén; midőn abba a' jutalomra méltóztatott. Ősz Úr is megérkezett: a' Méltóságos K. Commissarius Úr, ilyen forma beszédet intézett a' jelenlévőkhöz, mellyel mindeneknek közfigyelmetességét, és helybehagyását megnyerte: „Tisztelendő, Méltóságos, Tekintetes, Nemes, Jó Uraim! Ditsősségesen Uralkodó Felséges I. FERENCZ Császár és Koronás Királyunk máj áldott születése napján, valamint már az Isten Házaiban az ő Felsége sok esztendőkre kiterjedő bódog és szerentsés életéért, atyai Uralkodásának ditsősségeért, és az egész Felséges Austriai Ház virágzásáért, a' Mindenható Úr Istenhez buzgó könyörgésekkel esedeztünk: úgy ezen öröm napot tovább is innepelni kívánván, újra a' leg forróbb szívvel óhajtjuk, hogy a' Mennyeknek Ura, az emberi élet kiszabott leg hosszabb határáig, tartsa meg drága életét a' mi Kegyelmes Királyunknak. Háládatos érzéseink arra buzdítanak bennünket, hogy e' jules na-

„pon emlékezetünkbe hívjuk Felséges Urunk atyai Uralkodásának a' közjora tészó számtalan intézeteit, jótéteményeit, és halhatatlan tetteit, mellyek által, midőn szinte Uralkodásának kezdetén rettentő politikai szélveszek, új özön-vizgyanánt a' fél Világot elborították, és az Emberi Társaságok alkotmányait öszvetöréssel fenyegették: a' mi Felséges Urunk, hőltesség által vezérelt erős karral, a' maga népeit, különösen hív Magyarait, a' veszedelemtől megoltalmazni, és az áldott Békesség Menedékhelyébe szerentsésen bevezetni tudta, azoknak ditső Elejekről örökség szerént hagyott polgári betses alkotmányát híven megtartván. De véghetetlen volna ezen báládatosságot érdemlő nagy tetteknek előszámlálása. Tsak ez egyet kell most különösen emlitem: hogy halhatatlan emlékezte szeretett Királyunknak örökre áldásban marad azért is, hogy nagy és terhes Ország-gondjai között, alattvalóinak megkülömböztetett érdemeit, több rendbeli Királyi Adományaival kegyelmesen megjutalmaztatni, és azzal is a' hívséget élesztteni, 's a' köz jóra való igyekezetet buzdítani, méltóztatik. Ő Felségének ilyen kegyelme felől van szerentsém ezen fényes gyülekezetet, ez alkalmatossággal is tudósítani: a' midőn Jó Királyunk tekintetbe vette Debreczeni Harminczados Haluskovits Dónát Jó'sef Úrnak szinte 50 esztendőig folytatott hív szolgálatját, 's a' t. Itt előszámlálta ő Nagyságn a' tisztelt Harminczados Úrnak 1769 óta folytában ment szolgálatjatt, és azokról a' Kegyelmes Királyi Decretumot kezébe adta, az arany jutalom pénzt pedig mejjére függesztette, hozzá adván szíves kívánását, hogy azon betses Királyi Kegyelem Jelével számos esztendőikig díszeskedhessék!

Mellyre a' jelenlévők minnyájan Éljen - t kiáltottak; a' megtisztelt Férjfiú pedig által adta német nyelven írt köszönetét a' Méltóságos K. Commissárius Úrnak, a' ki is annak fontos magyarsággal tolmátsza lenni méltóztatott.

Mindezeket a' tsak nem délutáni egy óráig folytában tartott Innepi örvendetes foglalatosságokat követte az a' fényes ebéd, melyet a' Fejér-Ló Vendégfogadó nagy szálájában, a' Méltóságos Commissárius Úr, 120 személyre készítettett, előre meghivatván arra a' feljebb tisztelt minden Katona Fő-Tiszt Urakon, és minden Királyi szolgálathban lévőkön kívül, mind a' Papi, mind a' Polgári Rendnek többnyire minden nevezetesebb Tagjait. A' gazdag és mindeneknek izlését megelégitő ebéd alatt, a' válogatott jó Ó Borokkal 's megkülömböztetett jóságú Tokaji Aszszuszlókkal megtöltött számos poharak, örvendetes kiáltozások, és ágyú dörgések között üritettek ki elsöben is Felséges Királyunk hoszszú és boldog életéért és országlásáért; azután a' Felséges Korona Herczegért Ferdinándért; továbbá Felséges Urunk második Fijáért, Ferentz Császári Királyi Fő Herczegért; majd Házának Felséges Nádor - Ispánjáért; és közönségesen Felséges Urunknak minden szerelmes hozzátartozóiért, 's átaljában az egész Felséges Austriai Ház minden tagjaiért. Az Uralkodó Felséges Házzól által mentek a' jó kívánások a' jelen volt Alattvalókra. Nevezetesen örömmel ivott az egész ebédlő Társaság, a' Méltóságos Generalis, és Oberster Uraknak; továbbá a' Hessen-Homburg egész Nemes Regiment-jének, mint a' katonai jó rend példájának; a' Tehintetes Districtualis Tábla, Tehintetes Nemes Tanács, és Nemes Communitás Uri tagjainak, 's más jelenlévőknek is életéért. Mind ezen jó kívánásokat

pedig visszatérítette az egész örvendező társaság arra, a' ki azokban Vezér vala, a' Méltóságos K. Commissárius Úrra, Kedves Házas - Társára, és egész virágzó Házára.

Jeles gondolatja volt az, Hazánk egyik festő és Theátrumi talentomiról nevezetes fijának, V a n d z a Úrnak: hogy ezen Innepi Vendégség alatt, éppen mikor Felséges Urunk életéért harsogtak a' Vivát-kiáltások, egy jól készült galamb formát eresztett le selyem szálon a' szála felső szellőztető lyukán által, a' Méltóságos K. Commissárius Úr eleibe. A' madár szájában olaj ágatskát, mejjén pedig egy festett táblát hozott le, mellyen, felül Felséges Királyunknak, alól pedig, jobbról a' Méltóságos K. Commissarius Úrnak, balról Nemes Debreczeni Városának jól talált Czimerei szemléltetvén: Ó Nagysága a' Madarat, minden Jeleivel, v. Emblémáival egyetemben, azon Irós-vajból formált Báránynaknak palma-fájára akasztotta, a' melly mint ezen Nemes Városnak Czimere, az ebéd kezdetétől fogva az asztalnak leg föbbik részét ékesítette.

Ugyan ezen nap jelességei közzé tartozik az is: hogy az úgy nevezett P é t e r f i a Útszának a' Nagy-Erdő felől eső végénél, a' Méltóságos Kir. Commissárius Úr által javasolt, és a' Nagy Méltóságú K. Kamara által jóvá hagyatott Új nagy Piatz már kimérve lévén, a' Méltóságos K. Commissárius ő Nagysága által, a' Nemes Város ő Felsége eránt való hűségének örök emlékezetére, F e r e n c z P i a t z á n a k kikiáltódott és kihirdetődött.

Azt sem lehet még elmellőzni: hogy a' sokszor. tiszteit Királyi Commissárius ő Nagysága bőv. kezű gondolkodása, ezen a' napon, mind a' lovas mind a' gyalog státiváns katonaságra, sőt azon lovas Divisióra is, melly a' R. Catholicum Tem-

plom előtt tett parádé-lövésekre beparan-
esolódott; továbbá minden polgári kato-
nára, minden ispotálybeli szegényre Val-
lásbéli külömbiség nélkül; végezetre, a'
Nemes Város számos rabjaira is fejenként
egy egy font húst, és egy egy itze bort
osztogattatván: még azoknak is szívében
a' Felsőes Királyunk születése napján va-
ló köz örömet nevelni, és öregbíteni igye-
kezett.

Az így eltöltött egész napot, estve
fényes bál rekesztette be, a' melly külö-
nös népeessége által ismét szembetűnő ta-
núbizonyosága lett annak: millyen köz ör-
vendetes Innepe lett legyen ez a' kedves
nap Debreczennek.

A' Pesti Ujságlevelék szerint Mélt.
Székelyi Majláth György Persona-
lis ö Nagysága meghalálózván e' folyó
hónap. 22-dik napján fényes rangjához
illő szomorú pompával a' Pesti fő Plébá-
nia templom kriptájába délután 4 órakor
eltemetteteit. A' Kir. város részéről min-
den útszák szegletein, a' merre a' gyászos
rend mene, vigyázó Strázsák rendeltet-
tek; a' Ns. Vármegye részéről 6 Lovag
Katonák egy Káplárral a' sornak vezetésé-
re, valamint 12 Hajdúk a' koporsó mellé.
Az alsóbb Iskolák kezdték a' rendet, s
ezeket a' felsők követték, kik után a' szá-
mos Jurátusok menvén az útszákat egé-
szen elfogták. A' halottat Mélt. Gróf Ná-
dasdi Ferencz Esztergomi Kanonok és Prae-
latqs Ur vezette illő adstautiákkal. A' fe-
kete bársonnyal bevont, és arany passzo-

mántokkal karimázott koporsó mellett fák-
lakkal, s czimerekkel 12 Ns. Ifjak tisz-
telkedtek. Rajta a' faszület, kalpag, kard,
és a' Sz. István Rendjének czimere volt.
Késérőben a' Felsőes Curiának tagjai, a'
Pesten lakó Mágnások, Generalisok, és
Stabalisok és az Asszonyosságok hintókban
következtek.

J e l e n t é s

a' Bécsi, Protestáns Théologia
Tanító Intézetre nézve.

A' Bécsi Protestáns Théologiai Tani-
tó Intézetnél, a' második ezstendő-
ben elő forduló tárgyak', Professori ca-
thédrajit kell bétölteni. Ezen tárgyak 1)
az Evángelico-Lutheránusoknak németül
előadandó Dogmatica 2) az Evángeli-
co-Reformátusoknak deákül előadandó
Dogmatica. Egyiknek azonkívül a' Dog-
mátuka két Tanítói kézzül, kell a' Théo-
logiai tudományokra tartozó Bő
Vezetést a' másikkal a' Théologia'
literaria historiáját, mind a' két
tudományt pedig németül, és közösen a'
köt Felebezet' tanulóinak előadni. Az em-
litett Tanítói intézet mellé rendelt 6 Pro-
fessorok' fizetése úgy vagynak megatá-
rozva, hogy a' két legifjabb Professor, 1500,
a' két idösebbik 1800, és a' két legido-
sebb 2000 forintot ezüstben; fognak kap-
ni. Azok, kik az említett Tanítói széke-
ket elnyerni kívánják szükséges bizony-
ságokkal támogatott kérésüket, legkésőb-
ben a' folyó. 1821 Májussa' 15-dikéig az
idevaló Cs. Kir. Tanulásra ügyelő Udvari
Biztosságnál, adják bé.

Bécs, Februárius' 15. dikén 1821.

Redaktor: Páuczél Dániel. Nyomatja Nemes Stöckholzer Hirschfeld Felix.

(Unter Passauer-Hof, Nro. 366.)